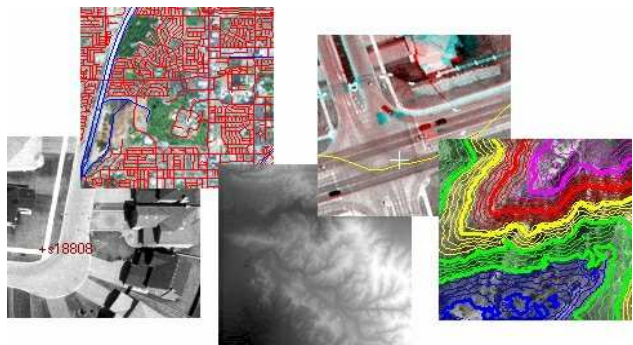

GEOMATICS. NEED AND POSSIBILITIES FOR DEVELOPMENT OF THE REALM.

ĢEOMĀTIKA. NOZARES ATTĪSTĪBAS NEPIECIEŠAMĪBA UN IESPĒJAS.

A. Auziņš

Atslēgas vārdi: ģeomātika, zinātnes nozare, ģeomātikas izglītība, akadēmiskā un profesionālā vide

1.attēls. Ģeomātika. Informatīvais materiāls.

Ievads

Ar ģeomātiku tiek saistīta telpiskās pasaules izziņāšana. Ģeomātika jeb ģeotelpiskā inženierzinātne (*Geospatial Engineering*) kā to dažkārt dēvē, ir apzīmējums veselai grupai profesiju un tehnoloģiju, kas ietver gan dažādu telpas objektu stāvokļu un apmēru noteikšanu (tradicionāli zemes mērniecības domēns), gan šo stāvokļu nozīmības un savstarpējo attiecību analizēšanu (ģeogrāfiskās informācijas sistēmu zinības).

No vienas puses, ģeomātika nodrošina darbu iekšējās darba telpās vai ārpus tām, uz zemes vai ārpus tās, Latvijā vai kur citur augsti kvalificētiem profesionāļiem gan publiskajā, gan privātajā sektorā. No otras puses, Ģeomātiku kā līdzekli var izmantot gandrīz ikviens indivīds savu problēmu risināšanā, attiecībā uz telpu vai stāvokļa noteikšanu tajā. Piemēram, viens no visplašāk lietotajiem ģeomātikas līdzekļiem ir autoceļu meklēšanas un analīzes programmatūra [1].

Citur pasaulē ģeomātikas attīstības vēsture nav ilga. To var saistīt ar datortehnoloģiju attīstību un šajā kontekstā jēdziens ģeomātika pirmo reizi lietots 80-to gadu vidū Kanādā. Latvijā ģeomātika ir jauns jēdziens, kas pamatā saistāms ar ģeomātikas izglītību, ja aplūko akadēmisko vidi;

tradicionālo zemes mērniecību, ģeodēziju un kartogrāfiju, ja aplūko profesionālo vidi. Latvijā daudzu profesiju pārstāvji iespējams pat nenojauš, ka darbojas ģeomātikas sfērā. Piemēram, kādā no televīzijas raidījumiem parādot Vecrīgas bijušās apbūves izrakumus, gandrīz katrā epizodē tiek izmantotas ģeofizikas metodes (telpas datu iegūšanas un analīzes veids), lai izpētītu, kas kādā laikā posmā bijis un no jauna radīts un 3-D CAD (telpas datu attēlošana), lai vizualizētu senās ēkas, kas kādreiz atradušās izrakumu vietā.

Ģeomātikas definīcija

Ģeomātika ir moderns zinātniskais termins, kas apzīmē zemes mērniecību tās visplašākajā nozīmē un atspoguļo mūsdienu attīstības tendences šajā sfērā. Starptautiskās standartu organizācijas (ISO) definīcija nosaka – “ģeomātika ir darbības sfēra, kas, sistemātiski un pastāvīgi pilnveidojoties, integrē visu telpiski piesaistīto datu ieguves un administrēšanas veidus kā daļu no zinātnisko, administratīvo, juridisko un tehnisko darbību kopuma telpiskās informācijas ieguves un pārvaldības procesā. Šī sfēra ietver (taču ar to vien nav ierobežota) kartogrāfiju, precīzo nivelēšanu, digitālo kartēšanu, ģeodēziju, ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (ĢIS), hidrogrāfiju, zemes informācijas pārvaldību, zemes mērniecību, gravimetriju, fotogrametriju un tālmērīšanu”. Ģeomātiku dēvē arī par jaunu, daudzpusīgu profesiju. ĢEO ir saliktna daļa, kas nozīmē – *zeme*, bet MĀTIKA attiecināta uz *inforMĀTIKA*s un *mateMĀTIKA*s praktisku pielietojumu.

Ģeomātika citur pasaulē

Pastāv uzskats, ka ģeomātika izveidojusies apvienojot zemes mērniecību un ĢIS. Citi saista ģeomātiku ar vides modelēšanu. Delftas tehnoloģiskajā universitātē (Nīderlande) ģeomātikas studijas ir ietvertas studiju priekšmetā – tehniskā ģeogrāfija, kas tiek nošķirta no fiziskās un sociālās ģeogrāfijas. Patiesībā ir daudz dažādu uzskatu un diskusiju šajā sakarā.

Ģeomātika pati par sevi ir zinātne, bet tā arī ir noderīgs līdzeklis, kuru var izmantot citas disciplīnas savu mērķu sasniegšanai. To var salīdzināt ar matemātiku, kuru lieto daudzās zinātnes nozarēs.

Daudzu valstu universitātēs ir izveidoti un veiksmīgi darbojas ģeomātikas institūti un departamenti, kuros ir akreditētas dažādas ģeomātikas sfērai pakārtotas studiju programmas. Nozīmīgu vietu mūsdienu izglītībā ģeomātika ieņem tādās valstīs kā – Kanāda, Austrālija, Apvienotā Karaliste, ASV. Ir vērojama tendence, ka mazās valstīs tiek piedāvātas vispārīgākas, “mazāk sadrumstalotas” studiju programmas, turpretim lielākās valstīs, piemēram, Austrālijā, studiju programmas ir plaši pārstāvētas - tiek piedāvāta šaurāka specializācija. Melburnas universitātes Ģeomātikas departaments, zemākā akadēmiskā grāda iegūšanai, piedāvā veselu studiju programmu virkni, t.sk. Bakalaura studiju programmas vides un nekustamā īpašuma plānošanā un modelēšanā, zemes pārvaldībā, nekustamā īpašuma likumdošanā, informācijas sistēmās [2].

Viena no ģeomātikas “lielvalstīm” ir Kanāda. Kanādieši uzskata, ka ir vārda ģeomātika autori, kas sākotnēji – pirms datortehnoloģiju ieviešanas, tika attiecināts uz Zemes modeļa matemātisku aprakstīšanu. Kanādā ir Ģeomātikas institūts, kas dibināts 1882.gadā (20 gadus pēc Rīgas Tehniskās universitātes dibināšanas). Tā ir nacionāla, sabiedriska organizācija, kas apvieno ģeomātikas sfērā darbojošos profesionāļus, un tās mērķis ir sekmēt ģeomātikas nozares attīstību Kanādā [3].

Ģeomātikas izglītība Latvijā

Vispirms neliels ieskats ģeodēziskās izglītības vēsturē. Tā rāda, ka laika posmā no 1951. līdz 1993. gadam inženiera diplomu ģeodēzijā Latvijā nav saņēmis neviens jauniešs. Šī specialitāte visu laiku tika pakārtota būvniecībai. Ar ģeodēziju tika saprasta tikai būvniecībai nepieciešamā inženierģeodēzija, kas patiesībā ir tikai viena no ģeodēzijas sadaļām. Turpretim Lietuvā pēc 2. Pasaules kara Viļņas Inženierceltniecības institūtā, tagadējā Viļņas Ģedimina tehniskajā universitātē, sagatavoti gandrīz 700 jaunie speciālisti - ģeodēzijas inženieri.

Latvijā ir bijuši atkārtoti, taču diemžēl neveiksmīgi mēģinājumi specialitāti iedzīvīnāt - 1982. gadā Rīgas Tehniskajā universitātē (RTU), bet 1988. gadā Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā, tagadējā Latvijas Lauksaimniecības universitātē (LLU). Rezultātā deviņdesmitos gadus Latvija sagaidīja un tādu jebkurai pasaules valstij svarīgu pasākumu kopumu zemes lietošanas un īpašuma tiesisko, sociālo un ekonomisko attiecību pārkārtošanai kā Zemes reformu uzsāka ar niecīgu profesionāļu ģeodēzistu skaitu.

Ģeomātikas izglītība Latvijā aizsākās 1997. gada decembrī līdz ar Latvijas iesaistīšanos starptautiskā projektā - *GEMLA (TEMPUS PHARE Joint European Project – “Geomatics education in Latvia)*. Projekts ilga līdz 1999. gada beigām, par to ir daudz rakstīts presē un, darbojoties tajā, tika iegūta ļoti bagāta pieredze. Projekta partneri no Latvijas puses bija Rīgas Tehniskā universitāte, Valsts zemes dienests, SIA “Ģeodēzijas konsultatīvais centrs” un SIA “Mikrokods”, bet no ārvalstu puses vairākas augstskolas – Notingemas Trentas universitāte (Lielbritānijas un Ziemeļrijas Apvienotā Karaliste), Karlsrūes Tehnoloģiskā universitāte (Vācija) un Mikeli Politehniskā augstskola (Somija). Projekta mērķis bija, iegūstot un apkopojot ārvalstu augstskolu pieredzi, izveidot Ģeomātikas bakalaura un maģistra studiju programmas, tālākizglītības kursu struktūru un Ģeomātikas laboratoriju [4].

Pamatā mērķis ir sasniegts: ir iegūtas ļoti bagātīgas zināšanas un pieredze, iekārtota Ģeomātikas laboratorija RTU, Ģeomātikas bakalaura studiju programmas ieviešana ir laika un sekmīgas administrēšanas jautājums. Šobrīd akreditētā Ģeodēzijas un kartogrāfijas bakalaura studiju programma RTU ir papildināta ar studiju priekšmetiem, kas attiecināmi uz nekustamā īpašuma ekonomiku, tiesībām un plānošanu un kuru apguve tik ļoti nepieciešama mūsdienu zemes mērniekiem, ģeodēzistiem, plānotājiem, nekustamā īpašuma kadastra speciālistiem un citiem ar nekustamo īpašumu saistītu specialitāšu pārstāvjiem. Savukārt no Rīgas Tehniskās universitātes Ģeodēzijas un kartogrāfijas bakalaura studijas programmas ir izsvītroti tādi uz būvniecību attiecināmi studiju priekšmeti, kā termodinamika, plūsmas mehānika, materiālu pretestība u.c.

Sākot ar 1999.gada oktobri, Rīgas Tehniskā universitāte un Latvijas Lauksaimniecības universitāte tika iesaistītas *NorBalt* semināru ciklā (*Improving Geodetic Education in Latvia*), kura mērķis bija sekmēt ģeodēziskās izglītības attīstību Latvijā. Līdz 2000.gada oktobrim norisinājās 4 semināri (divi – Rīgas Tehniskajā universitātē, viens - Helsinku Tehnoloģiskajā universitātē un viens – Latvijas Lauksaimniecības universitātē). Šajos semināros aktīvi piedalījās Ziemeļvalstu un Baltijas valstu universitāšu vadošie mācītspēki [4]. Pēdējā seminārā, kas notika LLU Lauku inženieru fakultātē, viens no *NorBalt* projekta organizatoriem - Alborgas universitātes (Dānija) profesors Ēriks Štubkjers (*Erik Stubkjær*) nāca klajā ar priekšlikumiem nākamajam starptautiskajam sadarbības projektam *COST G9 action: “Modelling Real Property Transactions”*, kurā tiks iesaistīti arī Ziemeļu un Baltijas valstu vadošie mācītspēki. Projekta mērķis ir radīt nekustamā īpašuma transakciju modeļu kopumu attiecīgās valsts likumdošanas ietvaros, kas ir korekta, formalizēta un pilnīga, un atbilst iepriekš noteiktam mērķim [5]. Šajā projektā noteikti aktīvi jāiesaistās Latvijas

universitāšu pārstāvjiem, kas tajā aicināti piedalīties, jo Zemes reformas nobeiguma fāzē ļoti noderīgas būs zināšanas par nekustamā īpašuma transakciju modelēšanu, it īpaši, ja Latvijā ir iesākts darbs pie likumprojekta “Par darījumiem ar zemi” un likumdošanas izstrādes saistībā ar iespējamiem zemes konsolidācijas projektiem Latvijā.

Ģeomātikas izglītības attīstība Latvijā ir uzņēmusi strauju tempu un to noteikti sekmēs sfērā darbojošos cilvēku sapratne un atbalsts. Turklāt ir nodibinājušies ļoti labi kontakti ar vadošo Eiropas valstu augstskolu un mūsu tuvāko kaimiņvalstu – Igaunijas un Lietuvas mācītspēkiem. Arvien vairāk cilvēku izprot to, ka šodien ģeomātikas sfērai atbilstošas specialitātes (ģeodēzija, kartogrāfija, zemes mērniecība un nekustamā īpašuma pārvaldība) ir savstarpēji saistītas un viena otru papildina. Turklāt pasaules prakse rāda, ka mazās valstīs, piem., Latvijā, izglītība, ko iegūst augstskolu beidzēji, ir plašāka - nenotiek šaura specializācija, un tas nav saistīts tikai ar padomju laika mantojumu, bet ar ekonomiskajiem apsvērumiem, ļoti lielā mērā tieši ar darba tirgu.

Jauna zinātnes nozare - Ģeomātika

Latvijas Republikas zinātnes attīstības nacionālā koncepcija, kas akceptēta Latvijas Zinātnes padomes Valdes un Zinātnes izvērtēšanas un stratēģijas komisijas sēdē 1998.gada 30.martā un kura veidota, lai līdz 2010.gadam nodrošinātu zinātnes stabili pieaugošo lomu sabiedrībā un tautsaimniecībā, uzsver, ka viens no uzdevumiem ir veicināt zinātniskos virzienus, kuriem ir svarīga nozīme Latvijas tautsaimniecības attīstībā un pilnveidot Latvijas zinātnes nozaru struktūru un to sadarbību. Nosakot zinātnisko pētījumu prioritāros virzienus, koncepcija paredz orientāciju uz inovatīvo zinātņu nozaru attīstību. Starptautiskajā sadarbībā kā prioritāra tiek noteikta sadarbība zinātnē un tehnoloģijā. Šajā sakarā tiek noteikts, ka Latvijai ir jāpievienojas ES ar pētniecību saistītām ilgtermiņa programmām, t.sk. *COST*. Tāpat koncepcijā tiek uzsvērts, ka jāveido pasākumi saišu stiprināšanā starp zinātni un ražošanu jeb praksi, kas reāli varētu izpausties informācijas un konsultāciju pieejamības nodrošināšanā, kā arī, ka jāstimulē zinātnieku iesaistīšanu aktuālu, ar praksi saistītu problēmu risināšanā [6].

Vai Ģeomātiku kā inovatīvu darbības sfēru varētu apstiprināt kā zinātnes nozari Latvijā?

Ja aplūko Latvijas zinātņu nozaru un apakšnozaru saraksta, kas apstiprināts LZP sēdē 1999.gada 16.novembrī ar lēmumu Nr.9-3-1 pašreizējo redakciju [7], vismaz ikvienam ar zemes mērniecību, ģeodēziju vai kartogrāfiju saistītam speciālistam ir skaidrs, ka mūsdienu prasībām un “mērniecības” nozares attīstības tendencēm līdzšinējā situācija nav adekvāta, ja ģeodēzija joprojām ir būvzinātnes apakšnozare, bet kartogrāfija vispār sarakstā nav pieminēta.

Problēmas risinājumu var rast apstiprinot jaunu zinātnes nozari ģeomātika, kā tās apakšnozares nosakot ģeodēziju, kartogrāfiju un zemes pārvaldību. Paskaidrojot sīkāk, kas galvenokārt ir katrā no apakšnozarēm, jāmin, ka ģeodēzija ietver augstāko ģeodēziju, lietišķo ģeodēziju, inženierģeodēziju, fotogrammetriju, gravimetriju, precīzo nivelēšanu, tālmērīšanu un globālās pozicionēšanas sistēmas (GPS); kartogrāfija ietver teorētisko kartogrāfiju, tematisko kartogrāfiju, jūras un digitālo kartēšanu; zemes pārvaldība – nekustamā īpašuma informācijas pārvaldību, nekustamā īpašuma likumdošanu un ekonomiku, nekustamā īpašuma plānošanu un attīstību, ģeogrāfiskās informācijas sistēmas (ĢIS).

Atzīstot ģeomātiku kā zinātnes nozari, tiks sperts pirmais, taču ļoti nozīmīgs solis nozares tālākā attīstībā. Jāatzīmē, ka jebkuras nozares veiksmīga attīstība ir atkarīga no iespējām sabalansēt pietiekošu zinātnisko potenciālu, radošu profesionalismu un ilgtspējīgu uzņēmējdarbību.

Vai zinātniskais potenciāls šodien Latvijā sekmē ģeomātikas sfēras attīstību? Diemžēl tas nebūt nav pietiekošs. Tie cilvēki, kuriem ir zinātniskie grādi radniecīgajās zinātnēs pārsvarā ir nodarbināti ražošanā jeb praksē, tādējādi nodarbojoties ar savu pamatienākumu vairošanu. Mācību darbs augstskolās ir tikai papildus pienākums. Augstskolās strādājošie štata mācītspēki ir sasnieguši ievērojamu vecumu un bieži vien strādā balstoties uz entuziasmu. Realitāti var atspoguļot citējot RTU Būvniecības fakultātes docenta Jāņa Bikšes teikto rakstā *Ģeodēzijas un kartogrāfijas desmit gadi*: "... augstskolā ražo, lai varētu mācīt, un ražošanā māca, lai varētu ražot" [8].

Situācija ir neapmierinoša. Taču kopš 1994.gada RTU Inženierzinātņu maģistra grādu ir ieguvuši 19 ģeodēzijas un kartogrāfijas speciālisti, no kuriem 4 ir Inženiera kvalifikācija. Šeit jāpiezīmē, ka visi 19 speciālisti strādā ģeomātikas sfērā Latvijā un šobrīd ir aprūtinātas iespējas kādam no viņiem savā specialitātē Latvijā turpināt studijas doktorantūrā, tādējādi sekmējot zinātniskā potenciāla papildināšanu un ģeomātikas sfēras attīstību. Šajā laika posmā Inženiera kvalifikāciju ir ieguvuši 44 ģeodēzijas un kartogrāfijas speciālisti.

Ģeomātika ir tā nozare, kurā nākotnē jānodrošina sekmīga sadarbība starp zinātni un praksi. Izvērtējot šī brīža situāciju, kāda pastāv augstākajā tehniskajā izglītībā un speciālistu nepieciešamību ražošanas procesā jeb praksē, termins ģeomātika būtu ļoti piemērots apzīmējot studiju programmas arī Latvijā.

Akadēmiskās un profesionālās vides savietojamība

Šodien Latvijā ir novērojama nelabvēlīga tendence, ka ļoti daudz norises ģeomātikas sfērā ir atrautas no akadēmiskās vides. Tomēr visā pasaulē, t.sk. arī kaimiņvalstī Lietuvā universitāšu mācītspēki aktīvi piedalās nozares darbībā un attīstībā, piemēram, pārrauga augstākās ģeodēzijas pamatbāzi - I klases ģeodēzisko atbalsta sistēmu, iesaistās projektos, t.sk. starptautiskos, ieņem vadošo lomu nozares likumdošanas bāzes izveidošanā un sakārtošanā u.c. aktivitātēs. Tieši augstskolu mācītspēki ir tie, kurus uzaicina iesaistīties dažādos starptautiskos projektos un semināros, kuru laikā ir iespējams iegūt noderīgu pieredzi un kontaktus. Jau pieminētajā starptautiskajā projektā *COST G9*, kura tēma ir *Nekustamā īpašuma transakciju modelēšana*, līdz 2005.gadam Austrijas, Dānijas, Somijas, Vācijas, Ungārijas, Nīderlandes, Slovēnijas, Spānijas, Zviedrijas, Apvienotās Karalistes, Čehijas, Portugāles, ASV un Kanādas augstskolu mācītspēku vidū apstiprināta tieši Latvijas universitāšu pasniedzēju piedalīšanās. Tādas ir pasaules valstu tradīcijas, kur uzskata, ka novatorisku ideju normāls ceļš ir no universitātes uz ražošanu un biznesu, jo tas ievērojami sekmē dažādu nozaru attīstības iespēja. Neskatoties uz daudzām grūtībām, ar kurām šobrīd iznāk saskarties, mums vajadzētu darboties tajā pat virzienā.

Kas ir akadēmisks? Tas ir tīri teorētisks, tāds kam nav praktiskas nozīmes – "plika teorija". Tomēr kā RTU Būvniecības fakultātes docents Jānis Klētnieks savā rakstā *Augstākās tehniskās izglītības ideāli. 1901.gads* raksta: "Tehniskās augstskolas uzdevums ir apmācīt speciālistus, pieradināt studentus tehniski un zinātniski domāt, kā arī radoši strādāt. Pretējā gadījumā tiek sagatavoti tehniķi" [9]. Augstākā tehniskā izglītība, lai arī ir akadēmiska, tomēr ir nepieciešama tiem cilvēkiem, kas nolēmuši radoši strādāt savā izvēlētajā specialitātē. Arī darba devēji, kas nodarbināti ražošanā jeb praksē konkrētā nozarē, labprātāk darbā iesaista speciālistus ar atbilstošu augstskolas akadēmisko izglītību. Šībrīža augstākā tehniskā izglītība, jaunajam inženierim no "augstskolas sola" nokļūstot praktiskā darbā, ļauj sekmīgi adoptēties. Ja students studiju laikā ir strādājis praksē vai pastāvīgā darbā, darba devējam tas ir tikai ieguvums. Jāatzīmē, ka augstskolā vienalga nevar iegūt dažādas specifiskas zināšanas un prasmes, kas ir būtiski nepieciešamas praksē – attiecīgajā

specialitātē, attiecīgajā darba vietā. Tādējādi darba devēja interesēs ir, lai jaunais speciālists apgūtu papildus profesionālās apmācības programmas dažādos specifiskos kursus. Šādā veidā ir risināma akadēmiskās izglītības un profesionālo iemaņu savietojamība ne tikai ģeomātikas sfērā. Tas ir atbilstoši šodienas stāvoklim izglītībā un vispārējam sociāli - ekonomiskajam stāvoklim valstī.

Nonbeigums

Ģeomātikas jēdziens ir labi pazīstams pasaulē gan augstskolu vidē, gan praksē. To lieto gan kā apzīmējumu gan zinātnes nozarei, gan plašai darbības sfērai. Latvijā ģeomātikai ir savi pirmsākumi, kas šobrīd vairāk tiek saistīti ar izglītību, taču, balstoties uz sfērā darbojošos cilvēku izpratni un atbalstu, noteikti tiks sekmēta ģeomātikas jēdziena ietveršana gan zinātnes jomā, gan profesionālajās sfērās. Ģeomātikai noteikti ir nākotne kā progresīvai zinātnes nozarei, kas ir nozīmīgs priekšnoteikums ģeomātikai pakārtoto profesiju tālākai attīstībai Latvijā.

Literatūra

1. <http://www.geomatics.org.uk/test2index.htm>
2. <http://www.unimelb.edu.au/HB/areas/NGEOM.html>
3. <http://www.cig-acsg.ca>
4. Darbības pārskats 2000 // Ģeodēzijas un kartogrāfijas profesora grupa. Rīga - 2000, RTU – 4.-8.lpp.
5. http://cost.cordis.lu/src/action_detail.cfm?action=g9
6. http://www.lzp.lv/latv/zin_konc.htm
7. http://www.lzp.lv/latv/zin_noz_sar.htm
8. "Jaunais Inženieris" // 1999.gada 8.oktobra RTU avīze Nr.4 (1157).
9. "Jaunais Inženieris" // 2001.gada 15.marta RTU avīze Nr.15 (1191).

Armands Auziņš, M.Sc.ing, M.Sc.Land Management.

Assistant, Professor Group of Geodesy and Cartography, Riga Technical University.

Deputy executive director, State Land Service of the Republic of Latvia.

Address: 11.Novembra krastmala 31, Rīga, LV-1484, LATVIA

Phone No: +371 7038644, +371 9439004

E-mail: armands.auzins@riga.vzd.gov.lv

Auziņš A. Ģeomātika. Nozares attīstības nepieciešamība un iespējas.

Ģeomātika ir moderns zinātniskais termins, kas apzīmē zemes mērniecību tās visplašākajā nozīmē, un tas atspoguļo mūsdienu attīstības tendences šajā sfērā. Rakstā tiek paskaidrots, kas ir ģeomātika un kādi ir tās pirmsākumi Latvijā, kā arī pamatota nepieciešamība ietvert ģeomātiku kā progresīvu zinātnes nozari Latvijas zinātņu nozaru un apakšnozaru sarakstā.

Auziņš A. Geomatics. Need and possibilities for development of the realm.

Geomatics is familiar as modern scientific term designing land surveying in its broadest sense and reflecting present development tendencies within the discipline. The contribution is concerned with clarification of the discipline of geomatics and of the paternity of its in Latvia as well as motivation on future trends to include the geomatics into Schedule of Latvian Scientific Branches and Sub-branches as forward-looking branch of a science.

Аузиньш А. Геоматика. Необходимость и возможности развивать отрасль.

Термин геоматика известен как современное обозначение землемерной отрасли, если её рассматривать в расширенном понимании, а также геоматика отображает развитие современных тенденций в этой отрасли. В статье рассмотрено – что подразумевается под термином геоматика, какое начало у геоматики в Латвии, а также – мотивирована необходимость укоренить геоматику как прогрессивную отрасль в Реестр Латвийских научных отраслей и подотраслей.